

um verzlun ríkisins með áfengi, tóbak og lyf.

(Lagt fyrir Alþingi á 89. löggjafarþingi, 1968—69.)

I. KAFLI

Um áfengis- og tóbaksverzlun.

1. gr.

Ríkisstjórninni einni er heimilt að flytja inn frá útlöndum vinanda og áfengi, sem flytja má til landsins og í er meira en $2\frac{1}{4}\%$ af vinanda að rúmmáli. Þó er öðrum aðilum heimilt að flytja til landsins varning, sem inniheldur vinanda, hafi hann verið gerður óhæfur til drykkjar og öruggt, að ekki sé kleift að gera hann drykkjarhæfan.

Enn fremur er ríkisstjórninni einni heimilt að flytja inn frá útlöndum, tóbak, hvort heldur er unnið eða óunnið, og til hvers sem það er ætlað, svo og vindlinga-pappír og eldspýtur.

Lög þessi taka ekki til skipa og flugvéla, sem koma í landhelgi og hafa innanborðs áfengi eða tóbak sem hluta af tollfrjálsum forða, ef með þann varning er farið samkvæmt sérákvæðum laga. Ráðherra er heimilt að setja sérreglur um innflutning ferðamanna og áhafna skipa og flugvéla á áfengi og tóbaki.

2. gr.

Áfengis- og tóbaksverzlun ríkisins annast innflutning vinanda, áfengis og tóbaks, samkvæmt lögum þessum, og dreifing þessara vara undir yfirstjórn fjármálaráðherra í því skyni að afla ríkissjóði tekna.

Áfengis- og tóbaksverzlun ríkisins einni skal heimil starfræksla tóbaksgerðar, svo og framleiðsla áfengra drykkja annarra en öls.

3. gr.

Fjármálaráðherra ákveður útsöluverð áfengis og tóbaks á hverjum tíma.

4. gr.

Fjármálaráðherra skipar forstjóra Áfengis- og tóbaksverzlunar ríkisins, svo og aðra fasta starfsmenn og setur þeim erindisbréf.

5. gr.

Áfengi, sem Áfengis- og tóbaksverzlun ríkisins flytur inn eða framleiðir samkvæmt 1. gr., hefur hún ein heimild til að selja innanlands. Um endursölu áfengis hjá vinveitingahúsum fer eftir ákvæðum sérlaga.

6. gr.

Tóbak það, sem Áfengis- og tóbaksverzlun ríkisins flytur inn og/eða framleiðir, selur hún innanlands í heildsölu.

7. gr.

Allar vörur, sem Áfengis- og tóbaksverzlun ríkisins selur, skulu merktar með nafni verzlunarinnar og/eða merki hennar.

8. gr.

Leggja skal hald á vörur þær, sem lög þessi taka til og inn eru fluttar eða framleiddar í heimildarleysi, og skal afhenda þær Áfengis- og tóbaksverzlun ríkisins til ráðstöfunar.

Vörur, sem hér um ræðir, skulu með dómi eða sátt upptækar til ríkissjóðs.

II. KAFLI

Um verzlun með lyf o. fl.

9. gr.

Íslenzka ríkinu er heimilt að reka lyfjaverzlun og lyfjagerð í tengslum við Áfengis- og tóbaksverzlun ríkisins undir nafninu Lyfjaverzlun ríkisins. Lyfjaverzlun ríkisins er skylt að útvega lyf, sáraumbúðir og hjúkrunargögn fyrir ríki og ríkisstofnanir, lækna og dýralækna, er rétt hafa til lyfjasölu, sjúkrahús og lyfjaverzlanir.

Enn fremur skal Lyfjaverzlun ríkisins útvega, í samráði við landlækni, hvers konar efni til ónæmisaðgerða.

10. gr.

Fjármálaráðherra skipar forstjóra fyrir Lyfjaverzlun ríkisins og setur honum erindisbréf. Fullnægi forstjóri Lyfjaverzlanar ríkisins ekki skilyrðum 9. gr. 1.—5. liðs, sbr. 6. lið lyfsölulaga nr. 30 frá 29. apríl 1963, skipar ráðherra sérstakan yfirlyfjafræðing, sem fullnægir greindum lagaskilyrðum.

11. gr.

Áfengis- og tóbaksverzlun ríkisins og Lyfjaverzlun ríkisins skulu hafa sameiginlegt skrifstofuhald, en aðskilinn fjárhag.

12. gr.

Lyfjaverzlun ríkisins fer með einkaréttindi Áfengis- og tóbaksverzlanar ríkisins að því er varðar vinnu til lyfja og vinnu til lyfjaverzlanar ríkisins ber ábyrgð á afgreiðslu vinnu til lækninga og rannsóknastofa.

13. gr.

Lyfjaverzlun ríkisins er heimilt að flytja inn frá útlöndum, vinna úr, verzlun með og flytja út þau lyf og efni, sem heyra undir lög um tilbúning og verzlun með ópíum og fleira, nr. 14 frá 20. júní 1923, sbr. lög nr. 43 frá 2. maí 1968, um breyting á þeim lögum, í samræmi við lög og aðrar stjórnlagareglur, eins og þær eru á hverjum tíma.

III. KAFLI

Almenn ákvæði.

14. gr.

Ráðherra er heimilt að kveða nánar á um framkvæmd laga þessara með reglugerð.

15. gr.

Með mál út af brotum gegn lögum þessum skal fara að hætti opinberra mála, og varða brot sektum, nema varði þyngri refsingum samkvæmt öðrum lögum.

16. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. júlí 1969.

Jafnframt falla þá úr gildi eftirtalin lög:

Lög nr. 69 frá 7. maí 1928, um einkasölu á áfengi, með síðari breytingum. Lög nr. 58 frá 8. september 1931, um einkasölu ríkisins á tóbaki, með síðari breytingum. Lög nr. 65 frá 10. desember 1934, um einkasölu á eldspýtum og vindlingapappír, og lög nr. 3 frá 2. marz 1961, um sameining rekstrar Áfengisverzlanar ríkisins og Tóbakseinkasölu ríkisins.

Athugasemdir við lagafrumvarp þetta.

Með frumvarpi þessu er lagt til, að steipt verði saman í einn bálk lagaákvæðum um Áfengis- og tóbaksverzlun ríkisins, en nú gilda um þá verzlun þrenn lög, þ. e. lögin nr. 65 1928, um einkasölu á áfengi, lögin nr. 58 1931, um einkasölu á tóbaki, og lögin nr. 65 1934, um einkasölu á eldspýtum og vindlingapappír, auk laganna nr. 3 1961, um

sameiningu á rekstri Áfengisverzlunar ríkisins og Tóbakseinkasölu ríkisins. Ýmis ákvæði í fyrrnefndum lögum eru nú úrelt orðin, auk þess sem betur fer á að sameina í ein lög öll ákvæði um verzlunina.

Frumvarpið felur í sér þá meginbreytingu frá gildandi löggjöf, að gert er ráð fyrir því, að innflutningur á ilmvötnum, hárvötnum, andlitsvötnum, bökunardropum og kjörnum til iðnaðar verði gefinn frjáls, en viðhorf til innflutnings á þessum vörutegundum eru nú önnur en þá, er lög um einkasölu á áfengi voru sett upphaflega. Er gert ráð fyrir því í frumvarpinu, að öðrum aðilum en Áfengis- og tóbaksverzlun ríkisins skuli heimill innflutningur á varningi, sem inniheldur vinanda, enda hafi hann verið gerður óhæfur til drykkjar og öruggt, að eigi megi gera hann drykkjarhæfan.

Að því er varðar 1.—8. gr. lagafrumvarps þessa, að báðum greinum meðtöldum, þykja þær ekki þarfnast skýringa, en ljóst er, að um meðferð áfengis gilda ákvæði áfengislaganna að sjálfsgöðu áfram.

Um 9. gr.

Þessi grein er að mestu samhljóða lögum um einkasölu á áfengi nr. 69 frá 9. maí 1928 og er nánast staðfesting á þeim venjum, sem tíðkæzt hafa í rekstri Lyfjaverzlunarinnar.

Um 10. gr.

Í lögum um einkasölu á áfengi nr. 69 frá 7. maí 1928 var kveðið svo á, að forstjóri Áfengisverzlunar skyldi hafa lyfsalapróf, eða sá maður, sem stýrði Lyfjaverzlun ríkisins. Hér er gert ráð fyrir sérstökum forstjóra Lyfjaverzlunar ríkisins, en ekki þótti rétt að binda það í lög, að hann skyldi vera lyfjafræðingur að mennt, en jafnframt eru sett inn ákvæði um það, að ráða verði sérstakan yfirlyfjafræðing, ef forstjóri Lyfjaverzlunar hafi ekki lyfsalapróf.

Um 11. gr.

Rétt þykir af hagkvæmnisástæðum, að Áfengis- og tóbaksverzlun ríkisins og Lyfjaverzlun ríkisins séu áfram reknar sem samstæðar rekstrareindir, sem hafi sameiginlegt skrifstofuhald, en rétt þykir þó, að fjárhagur fyrirtækjanna sé aðskilinn, þannig að glöggkomi fram, hvernig rekstri hvors fyrirtækis um sig reiðir af.

Um 12. og 13. gr.

Ákvæði 12. og 13. gr. eru fyrst og fremst til þess að lögfesta þau störf, sem unnin hafa verið og unnin eru í Lyfjaverzlun ríkisins.